

בדרך כו אמונה

מרבן של ישראל מרן שר התורה שליט"א

גליון 12
צו - שבת הגדול תש"פ

דרך מצוותיך

טו"ת בהלכה מרבינו

הלכות פסח

קמחא דפסחא ממעשר כספים

שאלה: האם "קמחא דפסחא" הוא חיוב של צדקה הרגילה (וצריך רק קצת יותר) ואפשר לתת מכספי מעשר, או שזהו מצוה חדשה וא"א מכספי מעשר תשובה: יתכן שא"א וצ"ע.

דף חדש בביטול חמץ

שאלה: בביטול חמץ ביום אומרים "דבערתיה ודלא בערתיה", וקשה הרי אם ביער החמץ מדוע צריך לבטלו תשובה: שמא לא נתבער יפה.

איך כהנים ולויים אומרים עבדים היינו

שאלה: איך כהנים ולויים אומרים בהגדה של פסח "עבדים היינו" הרי כהנים לא נשתעבדו במצרים תשובה: עזרו לחבריהם.

ממתי מונים אכילת פרס

שאלה: ממתי מונים אכילת פרס באכילת מצה, האם משעת הכניסה לפה, או מהבליעה תשובה: מהבליעה.

(מתוך ספר משיבת נפש העתיד לצאת לאור)

קיום מצות תשבינו לדעת ר' יוסי הגלילי

שאלה: לפי רבי יוסי הגלילי, שמותר ליהנות מחמץ בפסח, אם כן - כיצד יקיים מצות "תשבינו", הא מותר להשהותו ולהנות ממנו.

תשובה: תשבינו עד אחר פסח.

ובפעם אחרת ענה: תשבינו מאכילה [שלא יהיה ראוי לאכילה].

ברכה על חציית המצה

שאלה: סעיף ו', "ויקח מצה האמצעית ויבצענה לשתיים", אמאי לא מברכים על מצות יחץ. תשובה: אינו אלא הכשר מצוה.

חיוב הסיפור בנרדם והתעורר

שאלה: "חייב אדם לעסוק בהלכות הפסח וכו', עד שתחטפנו שינה" מה הדין אם נרדם והתעורר שוב לאחר שעה, האם חל עליו חיוב שוב עד שתחטפנו שינה. תשובה: לא. (אריה שאג)

דרך פקודיך

פנינים על פרשת השבוע

פרשת צו

שבירת הכלי חרס וטהרת כלי נחושת לא נעשה ע"י הכהן

וְאֲשֶׁר יִזְהַר מִדְּמָה עַל הַבְּגָד.. תִּכְבַּס בְּמָקוֹם קָדֹשׁ. וְכָלִי חָרֵשׁ אֲשֶׁר תִּבְשַׁל בּוֹ יִשְׁבֵּר וְאִם בְּכָלִי נְחֹשֶׁת בְּשִׁלָּה וּמִרְק וְשִׁטָּף בְּמַיִם (ו' כ')

יש לדקדק על שנוי הלשון, גבי כלי חרס שבושל בו כתוב 'יִשְׁבֵּר', משמע שנעשה על ידי אחר ואין הכהן שובר מיד, ואילו בהוזה על הבגד כתוב 'תִּכְבַּס' - לשון נוכח, שהכהן יכבס מיד. ואילו בכלי נחושת, הלשון הוא 'וּמִרְק וְשִׁטָּף בְּמַיִם' משמע על ידי אחרים.

והפליא בזה רבינו בספרו טעמא דקרא: כיבוס הבגד יכול להיות מיד ולכן כתיב תכבס לשון נוכח, שעכשיו הוא יכול לכבס! אבל שבירת כלי חרס וכן מריקה ושטיפה אין עושין מיד אלא רק אחר שנעשה נותר (זבחים צ"ז א'), ואת זה לא עושה הכהן, כי הנותר מטמא את הידים, והכהן צריך להיות טהור לעבוד עבודה ולאכל קדשים, לכן כתיב ישבר ומורק ע"י אחר [וסיים שם: ואע"ג דנותר מטמא את הידים רק מדרבנן, התורה כבר רמזה לזה].

מרחשת הוא מאכל החביב אצל הכהנים

וְכָל נִעְשָׂה בַּמִּרְחֶשֶׁת וְעַל מַחְבַּת לַפָּהַן הַמִּקְרִיב אֹתָהּ לֹא תִהְיֶה (ז' ט')

יש לעיין מדוע לענין מצות אכילת הכהן, הקדים הפסוק את מנחת מרחשת, ולעיל בפרשת ויקרא (ב' ה') לענין מצות הקרבה, הקדים דין עשיית המחבת ואחרי זה מחרשת.

ותירוץ נפלא כתב רבינו בספרו, ומסיים 'וצריך עיון אם זה אמת'. בפרשת ויקרא הקדים את מחבת, שמכפר על דיבור הפה (מנחות ס"ג א') שהיא עבירה עם מעשה, ואילו מרחשת מכפר על הרהורי הלב. ויסוד הדבר שכפרה על מעשה היא סיבה להקדים, כבר מצינו בגמרא (זבחים פ"ט א') שדם חטאת קודם לעולה כי מכפר, [והרי עולה גם מכפר על הרהור הלב (זבחים ה' ב')?], ורואים שכפרה על מעשה יש לה חשיבות וסיבה להקדים.

אבל בפרשת צו, שהוא דיני אכילה, כותבים את המשובח והחביב יותר אצל הכהנים, ומרחשת חביב יותר שהוא נעשה בהרבה שמן, ומצינו בפסחים (ל"ז א') שעיסה שנילושה בשמן היא מצה עשירה כדרך העשירים, ולענין אכילת קדשים החביב קודם (ירושלמי סוף סוכה חמץ קודם למצה שהוא חביב) ולכן הקדים מרחשת שהיא חביבה יותר. (שבענו מטובך)

דבר העורך

משא הדור וטרחו

בימי הרת עולם אלו כבכל עת צרה מגיעים רבבות שאלות מידי יום ללשכת הגזית דזורינו, שהציבור מבקש לדעת את המעשה אשר יעשו, ובמה עליהם להתחזק, כשרבינו שנושא את משא העם נוטל על עצמו את הכרעות הקשות ומדריך את העם האיך ילכו בעת כזאת על פי דעת תורתנו הקדושה, ומרעיף חיזוק על נפשות ישראל הדאוגים, ובכמה מילים הבאים ננסה להביא קצת ממשא רבינו את הדור בימים אלו.

- ברביעי שעבר התקיים בבית רבינו ובראשותו מעמד בעד עמך רחמים שאלו לעצירת המגיפה, בתפילת יו"כ קטן וסדר הסליחות שתיקן מרנא הגרעק"א במגיפה, ואמירת פיטום הקטורת, במעמד התפילה השתתפו עוד מרנן הגר"ש גלאי, הגר"י הלל, וחתדב"נ הגרא"ד אפשטיין, ובנו חביבו דרבינו שליט"א הגאון ר' יצחק שאול, המעמד התקיים ע"י קופת העיר.

- בערב שבת האחרונה שמע רבינו שיש כרוזים שמתפרסמים המתירים לשמוע את הרדיו על גל שקט בשבת, מטענות "פיקוח נפש" כביכול, רבינו הורה לפרסם ברבים. שחס וחלילה, כל המכשיר הזה הוא טמא ומשוקף, ושיש כלי טמא כל מה שמתבשל בתוכו הוא טמא, ועל אחת כמה וכמה מי שמזלזל בשבת קודש.

וביום ראשון פורסם שו"ת מיוחד מרבינו בתוך המכתב נשאל רבינו אדם שטוען שהוא בוטח בה' שלא יחלה, ועל כן מזלזל בהנחיות הרפואה (בשמירת מרחק זה מזה, וביציאה מהבית שלא לצורך דחוף וכדו') האם אפשר להגדירו כ"רודף" כי עלול להביא אנשים אחרים לידי סכנה? השיב רבינו: "כרודף", וכן בשו"ת הכריע רבינו: שמותר להשאיר טלפון פתוח בשבת למקרה שהרופאים יצטרכו להשיגו ויוכל לענות בשל חשש פיקוח נפש.

כמו כן כתבו רבני ברק לתושבי העיר ע"ד רבינו וע"ד מרן ראש הישיבה, שבעת כזאת אסור לקיים מנינים גם במקום הפתוח. ושאינן ללמוד בבתי כנסיות ומדרשות רק כ"א ילמד בביתו.

- ביום שלישי פורסם מכתב רבן של ישראל ומרן ראש הישיבה לרבני הקהילות בו נכתב, " ובפרט עתה כאשר הכל רואים גילוי כבוד השם ומלכותו יתברך שכל חכמי העולם אין בכוחם להתגבר כנגד וירוס אחד קטן ובוודאי לב היהודים בכל מקומות מושבותיהם נפתח לרווחה, ועיניהם נשואות אל רבני ישראל שיורו דרכם להתחזק באמונה, וגדול כח הרבנים להשפיע על עדת מרעיתם בשיחות בטלפון ולחזקם לנצל ימים אלו בעסק התורה ותפילה וחסד כל אחד לפי כוחו, ויש להזהיר על שמירת כל כללי הזהירות על פי הוראות הרופאים, ולהשגיח שכל הפתרונות הנצרכים בימים אלו יהיו רק על פי ההלכה".

- במכתב לבני הישיבות והכוללים כתבו רבותינו יחד עם שאר חברי מועצת גדולי התורה וראשי הישיבות שכל אחד יתחזק במצוות קריאת שמע כפי ערכו, כי הכל צריכים חיזוק, אם בהכנה ובכוונה הראויה, עוד כתבו רבותינו להתחזק באמירת הברכות כל אחד לפי דרגתו אם בהתבוננות והכנה לפני הברכה, אם בכונה גדולה יותר באמירתה, או לקיים ההלכה שלא יעשה מלאכה ואפילו תשמיש קל בשעת הברכה, וגם רבים בשגגה אינם מברכים ברכה אחרונה מדין ספק ברכות להקל, ובפרט אחרי שתיה, ופעמים רבות על ידי שימת מלב מתברר שאין כלל ספק וכפי שבדוק ומנוסה וגם הוא נגד המבואר בשולחן ערוך להזהר שלא להכנס לספק ברכות, רבינו הוסיף במכתבו וכתב: בסד, בודאי חובה למתחזק בכל זה כי הוא מעיקר הדין, והשם יתברך יצילנו מכל נגע ומחלה.

- מרן הגאון ר' יצחק זילברשטיין כתב בשם רבינו בזה הלשון: בדבר השאלה אם מותר להשתמש עם תוכנת זום בליל הסדר שתופעל מערב ליל הסדר, כדי לחבר בין הזקנים שיושבים בבדידות לבני משפחותיהם ויוכלו לערוך את הסדר בצוותא, גיסי שר התורה מורי ורבי הגר"ח קנייבסקי שליט"א פקד עלי לכתוב ברבים שהדבר אסור בהחלט.

קטן 9' וכן פלג קרב דוב סוכות חזני סוכות סוכות א' איתנו
אלה איתנו זולת ונלכות איתנו אבות אבות אבות אבות אבות
אשמן עבד נפשו נפשו אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן
מילתו מילתו אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן
אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן
אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן אשמן
דין ע"י ר"ח

יו"ל ע"י קו דרך אמונה - 0799-211-666

לקבלת הגליון ניתן לפנות למייל - a0799211666@gmail.com

לתרומות והנצחות ניתן לפנות לפלאפון - 052-760-6474

- הגליון יו"ל בסייע עמותת נעשה אדם ע.ר. 580652063